ADEDE ARCHEOLOGISCH RAPPORT 326

Nota:

Landschappelijk bodemonderzoek

Steenweg op Tielen – Turnhout (ANT)

Programma van Maatregelen

SEBASTIEN VAN WETTER

Colofon

Uitgever	ADEDE bvba
Jaar van uitgave	2018
Plaats van uitgave	Gent
Redactie	David Janssens
ISSN	2033-6810
Omslagfoto	ADEDE bvba

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van ADEDE bvba.

1 Gemotiveerd advies

Het programma van maatregelen geeft een gemotiveerd advies over het al dan niet moeten nemen van maatregelen voor de omgang met archeologisch erfgoed bij bodemingrepen. Het beschrijft de aard van deze maatregelen en de uitvoeringswijze van eventuele maatregelen. Het gemotiveerd advies is gebaseerd op het verslag van resultaten van de bureaustudie en het uitgevoerde landschappelijke bodemonderzoek.

Het bureauonderzoek heeft een duidelijk beeld geschetst van het archeologisch potentieel van het projectgebied. Op basis van het beschikbare en geraadpleegde bronnenmateriaal kon binnen het bureauonderzoek de aan- of afwezigheid van een archeologische site of relevante archeologische overblijfselen binnen de contouren van het projectgebied niet met zekerheid worden aangetoond. Wel is het mogelijk een archeologische verwachting naar voor te schuiven teneinde een antwoord te kunnen bieden op de gestelde onderzoeksvragen.
Aan de hand van de geraadpleegde cartografische bronnen kan worden vastgesteld dat het projectgebied zich in een rurale omgeving bevindt. De stadskern van Turnhout is gelegen ten noorden van het projectgebied. Het projectgebied zelf is gelegen vlakbij de rivier de Aa en wordt voornamelijk afgebeeld als akker of braakliggend land, het ligt op de rand van een weide zone waarbinnen de Aa gelegen is. Bewoning is nooit aanwezig binnen de contouren van het projectgebied, de enige zichtbare bewoning op de cartografische bronnen is gelegen ten noorden van het projectgebied langsheen de Steenweg op Tielen en neemt pas vanaf de Topografische van Vandermaelen kaart gestaag toe. Wat men echter wel op deze kaarten kan opmerken, is de aanwezigheid van een weg met een noord-zuid oriëntatie. Deze weg is herkenbaar vanaf de Atlas der Buurtwegen en de contouren hiervan, kan men eveneens nog waarnemen op de oudste luchtfoto (1971). Op basis van de cartografische indicatoren die uit de Centraal Archeologische Inventaris naar voor komen kan men stellen dat de omgeving van het projectgebied een verspreide hoevebouw kent.
De gekende archeologische waarden binnen de CAI blijven beperkt, op ca. 200m ten noorden van het projectgebied ligt een site die vondsten naar voor bracht uit meerdere periodes, het betreft onder andere twee huis plattegronden uit de IJzertijd en enkele ontwateringsgreppels uit de late middeleeuwen en nieuwe tijd. De overige meldingen blijven beperkt tot twee losse vondsten binnen een straal van 2km rond het projectgebied.
Uit de bodemtypekaart van Vlaanderen valt wel af te leiden dat zich op het grootste deel van projectgebied een matig natte tot droge plaggenbodem bevindt, die gunstig kan zijn naar de bewaring

van archeologische resten toe, de A-horizont heeft namelijk een dikte van minstens 60cm. Het bodemtype Zcm komt veelvuldig voor nabij oude woonkernen of hoeven.
Op basis van de gekende archeologische, landschappelijke, geologische en cartografische bronnen kan men besluiten dat voor het projectgebied een algemene archeologische verwachting kan worden opgesteld, er zijn te weinig gekende archeologische waarden om een specifieke verwachting naar voor te schuiven. De aanwezigheid van bewoningssporen uit verschillende periodes op ca. 200m van het projectgebied, in combinatie met een mogelijk plaggendek maken dat voor het projectgebied toch een degelijk potentieel op kennisvermeerdering aanwezig is.

De resultaten van het landschappelijk bodemonderzoek tonen aan dat ter hoogte van de geplande bodemingrepen de bodem al dermate verstoord is dat er amper nog sprake kan zijn van een bedreiging voor het bodemarchief. Op negen van de dertien boorlocaties werd een stevig verstoorde bodem vastgesteld. De vier locaties waar wel nog een intacte bodemopbouw aanwezig is wijzen op een A-E-B-C structuur met podzolkenmerken. Deze punten liggen verspreid over het terrein en vormen geen aaneensluitende zone.

Deze voorgaande informatie in acht genomen laat toe te besluiten dat er slechts een lage verwachting bestaat op een goed bewaard lokaal bodemarchief, dat tevens slechts over beperkte oppervlaktes in diepte bedreigd wordt en dit versnipperd over het projectgebied. Er geldt dus een eerder laag potentieel op kennisvermeerdering en verder archeologisch (voor)onderzoek met ingreep in de bodem lijkt hier weinig opportuun. Bijgevolg adviseert ADEDE bvba geen verder archeologisch (voor)onderzoek met ingreep in de bodem.

2 Programma Van Maatregelen

Binnen het verslag van resultaten en in bovenstaand gemotiveerd advies werd aangetoond dat het potentieel op waardevolle kenniswinst ontbreekt bij de uitvoer van verder archeologische voor- en/of vervolg onderzoek. Volgens artikel 5.2 van de Code van Goede Praktijk is verder (voor)onderzoek dan ook niet aangewezen. Verdere maatregelen inzake archeologisch onderzoek worden dan ook – conform de Code van Goede Praktijk – niet voorgesteld. Een programma van maatregelen is bijgevolg niet van toepassing.

Dit advies ontslaat de opdrachtgever, noch de aannemer van de geplande werken, van zijn verplichting om tijdens het uitvoeren van de geplande werken steeds rekening te houden met de wettelijke archeologische meldingsplicht. Eventuele toevalsvondsten dienen steeds gemeld te worden aan het agentschap Onroerend Erfgoed